

Силабус курсу
Історія та філософія мистецтва

Освітній ступінь – *магістр*
Галузь знань *03 Гуманітарні науки*
Спеціальність *033 Філософія*
Освітньо-професійна програма *Філософія*
Кількість кредитів – 4
Рік підготовки, семестр – 1 рік, II семестр
Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Дні занять:
Консультації:

Мова викладання: *українська*

Керівник курсу
к. філос.н., **Мараєва Уляна Миколаївна**

Контактна інформація ulyana.marayeva@uzhnu.edu.ua; 050-934-72-09

Опис дисципліни

Навчальний курс «Історія та філософія мистецтва» передбачає висвітлення теоретичних основ мистецтва, основних етапів розвитку історії та філософії мистецтва, а також поглиблений аналіз його художньо-образної природи та соціокультурних функцій.

Метою курсу є надати абстрактно-теоретичні знання і навички філософського осмислення сутності, соціального призначення та специфіки мистецтва; формування творчої естетично розвиненої особистості, яка опанувала основи художньої теорії та практики, засвоїла критерії естетичної оцінки мистецьких творів, розуміє закономірності розвитку мистецтва; формування системи основних понять теорії та історії мистецтва, морфології мистецтва, системи жанрів та специфіки художньої виразності; виявлення логіки появи художніх течій, стилів, напрямків, специфіки певних видів мистецтва; вивчення творчості найбільш видатних митців у різних видах мистецтв та їх найзначніших творів.

Навчальний контент

Теми	Результати навчання
Модуль 1. Історико-культурні особливості мистецтві. Художні стилі в мистецтві.	
Тема 1. Мистецтво як чуттєва сфера духовного сприйняття світу. Предмет мистецтва.	Знати історико-культурологічні основи еволюції та розвитку мистецтва, предмет мистецтва
Тема 2. Основні етапи історії мистецтва. Мистецтво стародавнього Сходу.	Знати основні художньо-стильові особливості мистецтва стародавнього Сходу, володіти принципами канонічного мистецтва.
Тема 3. Стильові особливості античного мистецтва.	Синтезувати основні принципи розвитку античного мистецтва.

Тема 4. Особливості мистецтва Середньовіччя і Відродження. Проблема перспективи в мистецтві епохи Відродження. Лінійна перспектива.	Аналізувати персоналістичні традиції мистецтва Середньовіччя та Відродження
Тема 5. Особливості мистецтва XVII-XVIII століття. Бароко, класицизм, рококо.	Синтезувати стильові особливості художніх течій, напрямів, жанрів та епох згідно з їх стильовими аспектами, належність художніх творів до певної доби, напряму, жанру, особливостей виразних засобів та їх експресивності.
Тема 6. Стилiстичнi особливостi мистецтва XIX столiття. Класицизм, романтизм, реалiзм, iмпресiонiзм, символiзм.	
Тема 7. Модернізм і постмодернізм. Криза сучасного мистецтва.	
Модуль 2. Філософсько-теоретичні та методологічні основи мистецтва. Природи художньої творчості.	
Тема 8. Морфологія мистецтва.	Знати філософсько-теоретичні засади мистецтва, провідні філософські концепції мистецтва; володіти понятійним апаратом теорії мистецтва.
Тема 9. Поняття художньої творчості. Художній образ, твір і стиль. Зміст і форма в мистецтві.	
Тема 10. Простір та час як характеристики художнього твору.	
Тема 11. Художній образ та сприйняття мистецтва.	Розуміти міждисциплінарний характер мистецтва і акту художньої творчості, проаналізувати творчість як суспільний, психологічний, культурний феномен; робити аналіз семіотики художнього тексту.
Тема 12. Семіотика художнього образу в мистецтві.	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Вміння виявляти, окреслювати та вирішувати проблеми, що передбачає здатність як до нестандартного розв'язання задач, так і до розв'язання нетипових задач;
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, що передбачає оперативність і динамічність інтелектуальної реакції, стійкість у доланні пізнавальних утруднень.
ЗК 3	Здатність генерувати нові ідеї (креативність), що передбачає самостійність міркувань та умовиводів, навички інтелектуального пошуку, залучення нестандартних смислів, зокрема з іншої предметної області.
ЗК 6	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей діяльності), що передбачає вміння аргументовано викласти власну експертну позицію, володіння формами публічного мовлення, засобами та стратегіями інтелектуальної полеміки.
	Здатність до абстрактного мислення, оперативного аналізу

ЗК 8	значних масивів тексту, генералізації їх в загальну смислову структуру, формування достатньої аргументації та верифікації реальних фактологічних даних.
ЗК 11	Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел, до ефективного використання інформаційних технологій у професійній діяльності;
ФК 1	Знання теоретичних основ філософської науки і суміжних галузей гуманітаристики та суспільних наук;
ФК 2	Володіння спеціалізованими знаннями в межах певної філософської проблематики, системну обізнаність з відповідною спеціальною літературою.
ФК 3	Навички фахового сприйняття результатів історико-філософського аналізу та інтерпретації творів, ідей і процесів філософської традиції та використання історико-філософської спадщини в осмисленні та розв'язанні власних дослідницьких проблем.
ФК 4	Вміння використовувати методологію та пізнавальні засоби, що властиві філософській спеціальності.
ФК 5	Розуміння зв'язків спеціалізації не лише з іншими напрямками філософського дискурсу, а й з різними інтелектуальними й гуманітарними практиками.
ФК 7	Навички критичної роботи з текстами, знання принципів та закономірностей їх інтерпретації, опанування методологією герменевтики.
ФК 11	Здатність розуміти та працювати з іноземною філософською літературою.
ФК 12	Здатність бути активним учасником фахової комунікації, будувати аргументи, відстоювати власну позицію.
ФК 14	Здатність фахово прогнозувати розвиток процесів у соціально-гуманітарних сферах з урахуванням регіонального фактору.

Літературні джерела

1. Арсланов В. Г. История западного искусствознания XX века. – М.: Академический проект, 2003.
2. Басин Е. Я. Семантическая философия искусства / Е. Я. Басин. – М.: Мысль, 2013. – 216 с.
3. Бранский В. П. Искусство и философия: Роль философии в формировании и восприятии художественного произведения на примере истории живописи / В. П. Бранский. – Калининград: Янтарный сказ, 2000. – 704 с.: ил.
4. Гнедич П. П. Всемирная история искусств / П. П. Гнедич. – М.: ЭКСМО, 2002. – 848 с.: ил.
5. Дмитриева Н. П. Краткая история искусств. – М., 1991. – Т. 1-3.
6. Ильина Т. В. История искусств. Западноевропейское искусство: Учеб. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Высш. шк., 2000. – 368 с.: ил.
7. Кузнецова Л. С. Беседы об изобразительном искусстве. О языке архитектуры, скульптуры, живописи. – К.: Рад. шк., 1989. – 319 с.

8. Лисий Іван. Філософія і мистецька культура / Іван Лисий. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2004. – 368 с.
9. Лосев А. Ф. Проблема символа и реалистическое искусство / А. Ф. Лосев. – М.: Искусство, 1995. – 320 с.
10. Тэн Ипполит. Философия искусства [общ. ред. А. М. Микиша, вступ. статья П. С. Гуревича] / Ипполит Тэн. – М.: Республика, 1996. – 250 с.

Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- залік;
- стандартизовані тести;
- реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Перевірка рівня навчальних досягнень студентів з дисципліни «Історія та філософія мистецтва» здійснюється на основі результатів **поточного, модульного та підсумкового (залік) контролів.**

Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів

без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-7) усне опитування, тести, завдання	25
Модуль 2 (теми 8-12) усне опитування, тести, завдання	25
Презентація, есе (теми 1-12)	10
Підсумковий контроль (теми 1-12) – тести, завдання	40

